Kaina 10 Pf.

Nr. 9 (1171) Vilnius, 1943 m. vasario 27 d.

SAVISAUGOS DALIŲ SAVAITRAŠTIS

LEIDŽIA LIETUVOS SAVISAUGOS DALIŲ ŠTABAS
Vyr. redaktorius *kpt. Simas Urbonas.*

Redakcijos ir administracijos adresai: Vilnius, Jėzuitų g-vė Nr. 3
Telef. per Vilniaus karišką: Vyr. redaktorinas — 49. Redakcijos ir administracijos — 41. Priėmimo val.: 8 — 14.
Spausdinamas „Švyturio" sp., Šv. Onos g-vė Nr. 3.

Rytuose tebevyksta atkaklios kautynės

Tunizijoje užimtos kelios vietovės

Didžiosiose žiemos kautynėse pietinėje Rytų fronto dalyje nuėjo nekais toli siekią priešo tikslai. Nepavykus pralaužti rytinėje Doneco pramonės srities dalyje (tvirtinto vokiečių dalinių fronto, priešas mėgino iš šiaurės vakarų pusės ji apeiti užnugaryje. Tokiu būdu vokiečių fronto užnugaryje Miusų pasiekusios sovietų divizijos vėliau buvo sunaikintos arba išskiaidytos. Tas pat įvykio su tais sovietų junginiais, kurie iš srities į pietus nuo Charkovo buvo tolprasiveržę Dniepro link.

Atsižvelgiant į tolesniuose Rytų fronto ruožuose prasidėjusį atodrėsį ir į didelius nuostolius, patirtus per ligšiolinius žiemos kovos mūšius, priešo spaudimas vietomis susilpnėjo.

Priešas su stipriomis pajėgomis daugelyje vietų puolė sustiprintą Kubanės prietiltį. Per kietas kovas ant gausių priešui nuostolių jo puolimai atremti.

Tarp Azovo jūros srities į pietus nuo Orlo tebevyksta sunkūs gynimosi mūšiai. Vokiečių pėstininkų ir tankų junginių priešpuoliais keliuose fronto ruožuose prasiveržusios priešio pajėgos buvo atstumtos.

Doneco srityje su daugeliu divizijų sovietai vėl mėgino prasilaužti. Jie vėl atremti per sunkias ir beisiekiančias tos ar kitos pusės naudai kovas.

Vokiečių kariuomenės daliniai ir ginklo SS puolė iš sparnų bei užnugario ir sudaužė priešo junginius, kurie, atlikdami plataus masto aspupimo judėjimą tarp Doneco ir Dniepro, siekė nutraukti ryšius su mūsų frontu Doneco srityje. Priešui čia buvo padaryti ypatingai dideli kruvini nuostoliai.

Vokiečių kariuomenė, vasario 17 d. planingai sunaikinusi svarbius karui įrengimus, evakuavo Charkovo miestą. Į pietus nuo miesto vokiečių tankai per priešpuolį suskaldė vieną priešo pulką. Karo aviacija Charkovo srityje pakartotinėmis bangomis puolė smogiamąsias grupes ir žygiuojančias voras. Daug priešo puolimų ir prasiveržimų į šiaurę nuo Kursko sugniužo su didelias nuostolias priešiui.

Per smarkias kovas snlego pūgose buvo atmušti stiprūs priešo puolimai į pietus ir į šiaurės rytus nuo Orlo. Viena vokiečių kovos grupė priešpuolio metu sunaikino vinos sovietų sidininkų brigados masę.

Į pietus ir į šiaurę nuo Orlo tebevyksta žymiosi kovos. Už mėnesį sovietų puolantieji daliniai patyrė labai sunkių nuostolių. Tik viename ruože į šiaurę nuo Orlo bergždžiai puolant per nuo vasario 21 iki 24 d. tris dienas priešė vokiečių pozicijas priešas neteko per 10.000 žmonių.

Tęsiant smarkiems puolimams į pietryčius nuo Ilmenio ežero, priešui vėl buvo padaryta sunkiausių nuostolių žmonėmis ir medžiagomis. Nežiūrint stiprios tankų ir kovos lėktuvų paramos, priešas visur nuo pagrindinių vokiečių kovos linijų buvo atremtas.

Į pietus nuo Ladogos ežero kovos vėl pagyvėjo. Sovietai viename ruože puolė su masinėmis pajėgomis, jie atremti su kruvinais nuostoliais. Per priešpuolį viena priešo pajėgų grupė buvo apsupta ir sunaikinta. Ispanų savanorių divizija sėkmingai dalyvavo sovietų puolimų atrėmime.

Kandalakšos fronte vokiečiai ir suomių kariuomenių daliniams pavyko apsupti ir nušluosti vieną sovietų šliaužiančią dalinį.

Vokiečių naikintuvai turėjo nesuskaitomas oro kautynes. Tik vien vasario 23 d. netekdami 6 lėktuvu iš viso numušė 99 sovietų lėktuvus. Aviacijos priešlėktuvinė artilerija numušė dar 19 lėktuvu.

Viena naikintuvų eskadrilė, vadovaujama pulk. ltn. Trautlofo pasiekė 4.000 pergalę ore.

Nuo vasario 11 iki 20 dienos Rytų fronte žemyno kariuomenės dalinai, kartu su jėgomis ir išvede iš rikiuotės 774 sovietų tankus.

Šiaurės Afrikoje buvo sėkmingai tęsiami jau nuo anksčiau vykstančiųjų puolimai. Kovoms tebesiplėtojant, vasario 19 d. buvo paimtos Gafsoė ir Sseitlos vietovės. Per ligšiolines kovas buvo paimta beveik 3.000 belaisvių, daugiausia amerikiečių, ir buvo paimta grobio 169 tankai, 95 šarvuoti žvalgybiniai vežimai, 36 automatinės lafetės ir 60 kitokių patrankų. Be to, daug autovežimių buvo sunaikinta arba paimta. Toliau Tunizijos pietvakariuose vyko judrūs mūšiai. Tebevykdant puolimus į rytus nuo Tebesos buvo nalkinamos sumušos stiprios vienos anglų šarvuočių divizijos dalys.

Kaip vasario 23 d. buvo pranešta, priešas su naujai įvestais kovon junginiais mėgino atsilmti per paskutiniąsias dienas užimtas dominuojančias pozicijas. Jis atremtas su didelias nuostolias. Šunaikinta daug šarvuočių. Vėl žymiai padidėjo paimto grobio ir belaisvių skaičius.

Priešo kovos lėktuvu junginys puolė Šiaurės vakarų Vokietiją ir numetė sprogstamųjų ir padegamųjų bombų. Pakartotinai bombardavus Wilhelmshavenos. Buvo padaryta nuostolių daugiausia aplinkinių vietovių gyventojams.

Greitieji vokiečių kovos lėktuvai puolė pietinės ir pietryčių Anglijos kranto vietoves ir sargybinius laivus pakraščių vandenyse.

Vokiečių povandeniniai laivai Atlante puolė vieną stipriai saugomą laivų vilkstinę. Per smarkiausias kovas jie paskandino 17, bendros 104.000 brt. talpos laivų ir torpedavo dar tris garlaivius.

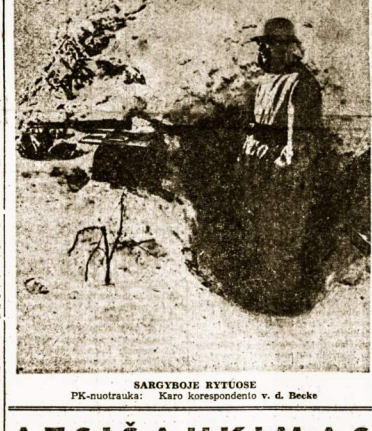

SARGYBOJE RYTUOSE
PK-nuotrauka: Karo korespondento v. d. Becke

ATSIŠAUKIMAS

Lietuviai!

KAI 1941 M. FIURERIUI ADOLFUI HITLERIUI ĮSAKIUS, VOKIEČIU KAREIVIAI ĮŠVADAVO JŪSŲ TĖVIŠKĘ NUO BOLŠEVIKŲ, JIE JUS ĮSGELBĖJO NUO TIKROJO TAUTINIO SUNAIKINIMO. NUO TO LAIKO JŪS ŠAVO DARBU KAIME IR MIESTE, TAIP PAT TARNAUDAMI KRAŠTO POLICIJOS DALINIUOSE IR AKTYVIAI DALYVAUDAMI FRONTE. INEŠĖTE SAVO DALĮ KOVOJE PRIEŠ BOLŠEVIZMĄ.

TOJI KOVA ŠIUO METU PASIEKĖ AUKŠČIAUSIO KIETUMO. BOLŠEVIZMAS GRESIA SUNAIKINTI EUROPĄ, JŪSŲ TĖVIŠKĘ YRA ARTI PAVOJAUS. TAS PAVOJUS GALI BŪTI IR RUS PAŠALINTAS BEATODAIRINIU EUROPOS TAUTŲ DALYVAVIMU IR SUNKIAUSIOMIS AUKOMIS RYŽTINGOJE ADOLFO HITLERIO VADOVYBĖJE. VOKIEČIŲ TAUTA DUODA TAM PAVYZDĮ. JI YRA PASISAKIUSI UŽ TOTALINĮ DALYVAVIMĄ KARE. DABAR ŠAULIAMI IR JŪS TĄ PAT DARYTI. ĮSIJUNKITE Į NAUJOS EUROPOS KOVĄ, SIUUNDAMI SAVO LIKIMĄ SU JOSIOS.

RAŠYKITĖS Į JŪSŲ KRAŠTO LEGIONĄ KOVAI SU GINKLU RANKOSE PRIEŠ GRASINANTĮ BOLŠEVIZMĄ. ĮSIJUNKITE KAIP KOVOTOJAI IR PAGELBININKAI Į VOKIEČIŲ KARIUOMENĘ.

PAREMKITE KOVĄ, DIDIDAMI SVARBIUS KARO DARBUS, BET ATSISAKYKITE VISKO, KAS NETARNAUJA PERGALEI.

PERGALĖ GI ĮSGELBĖS JUS, JŪSŲ IR JŪSŲ VAIKŲ KRAŠTĄ, JŪSŲ NUOSAVYBĘ, JŪSŲ KULTŪRĄ, TOLESNĮ JŪSŲ TAUTOS GYVENIMĄ JŪSŲ PAČIŲ ŽEMĖJE. JUMS UŽTIKRINTĄ VIETĄ IR JŪSŲ BENDRADARBIAVIMĄ EUROPOS BENDROMENĖJE.

PRIE GINKLŲ! Į DARBĄ! SU ADOLFU HITLERIU Į PERGALĘ!

RYGA, 1943 m. vasario 24 d.
(pas.) LOHSE
Reichskommissar fuer das Ostland

Krizė Rytuose ir totalinis karas

Dr. Goebbelso kalba Sporto Rūmuose

BERLIN, II. 18. Savo kalboje Berlyno Sporto Rūmuose dr. Goebbels pirmiausia paminėjo jo perskaitytą prieš tris savaites, minint dešimtes metų sukaktį nuo valdžios paėmimo. Šiuomet atsiskaitęs ir pareiškė, kad ta krizė, kurią šiuo metu pergyvena mūsų Rytų frontas, tada buvo pasie. kusi savo aukščiausią laipsnį. Šių metų sausio 30 d., pareiškė dr. Goebbels, mes kieto neišimės smūgio tenkle, palietusio tautą kovoje dėl Volgos, buvome susirinkę padėmonstruoti vieningumą, ryžtingumą, bet drauge ir tvirtą nusistatymą susidoroti su tomis sunkenybėmis, kurios priešė mus stato karas ketvirtaisiais savo metais.

Mano uždavinys yra duoti jums nepegražintą padėties vaizdą ir iš jo padaryti kietas išvadas dėl vokiečių vadovybės elgimosi, o taip pat ir dėl vokiečių tautos elgimosi.

Rytuose šiuo momentu mes pergyvename didėlius karinius sunkumus. Šie sunkumai laikinai igavo didesnio masto ir ypatingą, jei ne savo pobūdžiu, tai apimtimi praėjusios žiemos sunkumams. Apie jų priežastis galima bus pakalbėti kada nors vėliau. Šiuo metu mums nelieka nieko kito, kaip tik konstatuoti jų buvimą ir pasvarstyti bei panaudoti tas priemones bei kelius, kurie veda prie jų pašalinimo.

Savo išvadėjimuose aš pirmiausiai kreipiuosi į pasaulio opinją ir proklamuoju jai tris mūsų kovos prieš bolševistinį pavojų Rytuose tezes.

Pirmoji šių tezių skamba taip: Jeigu vokiečių kariuomenė pregalės sutriuškinti pavojaus iš Rytų, tai tuomi Reichas, o netrukus ir visa Europa pateikti bolševizmui.

Antroji šių tezių skamba taip: Vien tik vokiečių kariuomenė ir vokiečių tauta su savo sąjungininkais turi jėgų pagrindinai įšgelbėti Europą nuo šios grėsmės.

Trečioji šių tezių skamba taip: Pavojus gėlidi delsime.

Reikia veikti greitai ir pagrindinai, kitaip bų per vėlu. (Kiekviena šių tezių palydima vis didėjančių ovacijų bei garsių pritarimo šauksmų.

Dėl pirmosios tezės ministeris pareiškė: Bolševizmas jau nuo seniai visai atvirai skelbė savo tikslą sukelti revoliuciją ne viei Europoje, bet ir visame pasaulyje ir ypatingai bolševisinti Chaosą. Nuo bolševistinės Sovietų Sąjungos pradžios šį tiksla Kremliaus ideologikai atstovavo ir praktikavo ir kovoje. Ketvirtoj kos metu kovoje prieš perimdami valdžią ir dešimtes metų kovoje perėmę valdžią mes demaskavome bolševizmo ir nepaprastą jo pavojingumą ir manevrus apgauti pasaulį. Bolševizmo tiekslą yra pasaulinė žydų revoliucija. Jie nori įnešti į Reicha ir Europą chaosą ir pasinaudodami iš kilusio tautų sunkumų bevitiškumu bei desperacija sukurti savo tarptautinę bolševizmo skraiste pridengtą, kapitalistine tiranija. (Minia pareiškė savo pasipiktinimą garsiais „pfui" šauksmais). Ką tai reikštų vokiečių tautai, nereikią nė aiškinti. Reicho sudoveistinimą sekiu viso mūsų intelligentijos bei vadų sluoksnio sulikvidavimas, gi to pasėkoje dirbančiosios masės paletkų i bolševistiškai žydišką vergiją. Nereikia nė sakyti, kad bolševizmas, jeigu jis turėtų progas pradėti savo pergales žygį per Reichą, sustoti kur nors prie mūsų sienos. Ji veiks agresyviai ir ne tiek bei agresyvinį karą, kuriuo įsakmiai siekia bolševizuoti visus kraštus bei tautas. Europos valstybės čia stovi prieš savo lemiamą gyvybinį klausimą. Vakarai pavojuje. Čia visiškai nekeltinas klausimas, ar ju vyriausybės ir intelignijos sluoksniai tai supranta, ar ne. Vokiečių tauta kiekvienu atveju nėra nusiteikusi net ir mėginti pasidusti šiam pavojui. (Pasigirsta audringi šauksmai: Salin žydus).

Antroji jo tezė skamba taip: Vien tik Vokietijos kariuomenė savo galingąjąja galėsi sutremti tik ką pavaizduotą pavojų. Europos valstybės, skaitant ir Anglią, tvirtina esančios pakankamai tvirtos laiku ir sėkmingai atsispirti Europos kontinentą bolševizavimui, jeigu jis kada nors praktiškai vyktų. (Juokas). Šis pareiškimas yra vaikiškas ir visiškai nesvarstytinas. Jeigu stipriausia pasaulio karinė pajėga negalėtų sutriuškinti bolševizmo grėsmės, tai ką, turėtų tam galėti? (Audringi šauksmai ir minios: Niekas). Vidutinių bei mažųjų Europos valstybių sostinėse raminamasi mintimi, jog reikią dvasinai apsisarvuoti prieš bolševizmo pavojų. (Sie ministerio konstatavimai iššaukia garsų juoką). Rytų bolševizmas yra ne vien teroristinis mokslas, bet ir teroristinė praktika. Savo tiksių jis siekia su pragariškiu nuodugnumu, ligi nulipimo išsemdamas savo vidujinį potenciala ir visiškai neatsižvelgdamas į savo pavergtų tautų laimę, gerovę bei ramybę. Visi teritorialiniai išpareigojimai, kuriuos Sovietų Sąjunga priešlimu, turi efektyvine vertę. Taigi, pasauliui nėra pasirinkimo tarp atkirtinančios i senąjį savo susiskėtymą ar, aišiąjvadavusiąjį, naujai persitvarkančios Europą, bet tik tarp karinėje ašies apsaugoje esančios arba bolševistinės Europos. (Garsus pritarimas).

Trečioji tezė, kurią aš plačiau pagrindinsiu, toliau tęsė dr. Goebbels, yra tai, kad pavojus gėlidi betarpiškai delsime. Greitai žiūrėti, kaip Vakarų demokratijos paralėjuojamos savo mirtiniausios grėsmės. Tarptautinė žydija tai skatina visomis pajėgomis. Lygiai taip, kaip mūsų kovos dėl valdžios, metu mūsų pačių kraštė atsparumas prieš komunizmą žydiškų laikraščių bovo dirbtinai migdomas, ir tik nacionalsocializmas jį vėl pažadino, taip lygiai šiandien yra su kitomis tautomis. Žydija čia vėl pasirodo kaip pikto iškūnijimas, kaip plastiškas, griovimo demonas ir kaip tarptautinio kultūrą naikinančio chaoso nešėjas.

Kariniai Rešcho sunkumai Rytuose yra šių viau svarstyti savo žeidi. Mechanizuotų robotų karas su Vokietija ir su Europa pasiekė savo aukščiausią laipsnį. Vokiečių taute sis savo ašies partneriais, tikriausiai to žodžio prasme pildo savo misiją Europos atžvilgiu, stodama su ginklais prieš šią betarpišką ir rimtą gėlidi grėsmę.

Rytuose žėlsta karas be malonės. Fiureris ji teisingai charakterizavo, pasakydamas, kad po žūto karo nebus nei laimėjusio nei pralėjusio, o tik gyvi išlikusieji ir sunaikintieji. Šioje kovoje mes supratome, kad vokiečių tauta čia turi apginti šventiausias savo gėrybes. Tai yra savo moteris ir vaikus, savo gamtos grožybes, savo miestus bei kalnus, savo dvieju tūkstančių metų kultūrą bei tradicijas. Tai yra mums gyvenimą padaro vertingą.

Tos šarvuočių masės, kurios šią žiemą gula ant mūsų Rytų fronto, yra bolševikų tautos 23 socialės nelaimės ir skurdo metų išdava. Dėl to mes turime griebtis priemonių, jeigu nenorime pralėisiu užtikrinti savo gėrybes, ir ypatingai savo tvirtą įsitikinimą, kad mes bolševikų pavojų galutinai pašalisime tik veikdami jei ne taip paėiais, tai nors panašiais metodais (Audringi ovacijos). Dvasinis bolševizmo pavojus yra žinomas, jis neužginčijamas net ir neutralai besilaikančiame užsienyje. Be dvasinio pavojaus jis

(Nukeita į 2 psl.)

KAREIVIS 2

Kokia turinga ir kaip nevienodai suprantama sąvoka!

— Nieko ten gero. Prisirinko kareiviu, — dažnai tenka kaityti.

Tačiau tikroji kareivio ir karškumo esmė tokiekviena lengvai gali būti suprantama. Tik tas gali suprasti ir tai tik mažą dalę perduodamą žodžiais, kas pats išgyveno bent dalį tų nuostabių, vargais ir pavojais kupinų kareiviškų dienų. Bet nėra skurdžiojo žmonių kalbos teikų žodžių ir netobula žmogaus veido išraiška, kad tą turimų priemonių pagalba būtų galima aptytkiai perduoti turimus išgyvenimus. Todėl ir pamėtina vinea ši karšo būdo savybių: jis baisiausių savo išgyvenimų nepasakoja. Viena, jis nenori pasakodamas baisių pergyvenimų pakartoti, antra — trūksta priemonių trumpu pasakojimu pateikti taip daug vienu trumpu momentu išgyventų dalykų ir įspūdžių. Dėl to senas karys dažniausiai tokis tylus. Tik jo keistai išvagotas veidas mokančiam iškaityti tuose bruožuose praeitį, daug, o daug ką gali pasakyti.

— Oi, kaip tau daug teneka dirbti. Beveik desimt valandų kasdien. As nepakęsčiau.

Kareivis dirba 24 valandas per parą ir 7 dienas ir naktis per savaitę. Jei tai reikalinga, jam nėra perdaug ir jis pakenčia.

— Pone vedėjau, as turėsiu nuo geležinkelio stoties dar 12 km eiti pėsčias. Kas gi man už tai, — teko nugirsti pasikalbėjimą viršininko su tarnautoju.

Kareivis eina ištisą dieną, dvi dienas, penkias, savaitę ir daugiau, jei tai reikalinga, ir neklausis nei ryto, nei vakare savo vado, už ką jis turi eiti ir už ką ėjo.

— Tai kelionė dabar! Iš Mažeikių į Vilnių važiavau beveik dvi paras. Kai toks susisiekimas — geriau atsižadėti atostogų. Tik vienas nuovargis...

Kareivis vaišuoja atostogų 1000 km 4-6 dienas. Tai nėra baisu, jei tik pas artimuosius, jei tik Tėvynėn atostogų. „Gavau atostogų!" — Kaip tai graži skamba! Nuovargis, erdvė ir laisvas traukiu atveju kareiviui — vieni juokai.

— Sveikas, sveiki! Jau beveik pusė metų, kai nesimatėme. Dar du mėnesiai ir beveik pusė metų...

Kareivis savo artimųjų nemato metus ir daugiau. Apylinkų gyventojuose jis negirdi gimtosios kalbos ir stebisi, kai įvažiuoja į Lietuvą ištiktas traukiny lietuviškai kalbančius. Iš karto jam nuostabu. Lietuviškai kalba!

Jei kareivis nevažiuoja atostogų, tai ne todėl, kad jis „suiręs" ir prarado elementariausius žmogiškus jausmus. Ne! Jo reikia, jis priversas, dažnai labai sunkiai, užmiršti ir tai, kas jam savu laiku buvo taip pal brangu, kaip gyvenimo ir jo žmogiš. kosios asmenybės dalis. Jis kareivis: ir kol jis toks — jam galioja tik vienas įstatymas:

„Kovoje būk žiaurus. Nugalėjęs — būk žmogus!"

— Kur čia naktį važiuosi. Dargi taip šalta. Nei kailinių, nei veltinių...

Kareivis, jei priseina (o tai būna gana dažnai), gali ant šlotelės apkase pasiklotų eglišakių, jis dėnos, kad ir tuo buliausiai aprūpintoj armijoj ne kiekvienas kareivis turi kailinius ir tubus. Jei reikia — jis prisitaiko ir tai nėra baisiausias dalykas. Nėra tokio sunkumo ir, pagaliau, nėra tokios didelės sunkumų ir nepatogumų visumos, kareiviui žinomos, kuri tikra kari palaužtų ir atimtų jam viltį. Šensa, tuoj ir patyręs karys, atsidūręs bet kokioje padėtyje, randa išeitį. Juk svarbiausia — nenusiminti! Nusiminimu ar aimanavimu argi padėsi pagerinsi?

— Nieko neduoda! Kaip čia gali gyventi?

Kareivui tenka vaišuotis, kad jam ko nors netrūktų. Bėda, kad jam trūksta šovinių. Taip, šovinių! Ir tai neretai. Yra šovinių, bet šiai jam trūksta.

Jam sunki našta, leisingiau sakant, jo kuprinė. Tai nepaliekami artimiausi draugai: šautuvas ir kuprinė. Trečios dienos žygyje pradėjo batas trinti kojų. Trūksta gurguolėse vietos. Teks eiti pėsčiam toliau. Žygluoti su daliniu vistiek reikia.

— Kick man teko pridrebėti. Už jokius pinigus nesutikčiau daugiau ten eiti...

Kareiviui, esančiam priekinėse linijose ar arti jų, kiekviena minutė „gresia baimė", visur jam turėtų būti ta baimė, nes jo uniforma kiekvienam pasakoja jo paskirtį. Bet narsus karys ir mities baimę nugali. Savu noru ar siunčiamas jis eina neklausdamas, kokie pinigai jam už tai bus sumokėti, jei reikia — kareivis vykstą.

Taigi niekas vedaro didesnės aukos kaip tas, kuris stato pavojun savo gyvybę ir, reikiant, paaukoja ją už savo draugus. Karius jungia ir stiprina tradicijų dvasia: „Kovoje, nors pats žūtum, bet draugą gelbėk: reikiant jis tave gelbės!"

Ir visa jis daro pasiruošęs visuomet ir kiekvienam atsiteisti:

„Tau ir... už Tave, o Tėvyne, manot..

J. V-čius

Kovos dvasia

DANUTĖ AUKSELYTĖ

LAUKUOSE VĖTRA

Vakaras prakirpo pušų siluetus
ir nuslinko žaisti lygumoj laukų...
Tu — kasas išpynei, kaip auksinį linį,
Tu — buvai vienplaukė, mėlynų akių.

Palikau Tave aš — vasarai begelstant,
palikau Tave aš — tėviškės namuos...
Bėgo stirnom dienos pro gimtinį sodžių —
man beliko aidas mirštančios dainos!

Man beliko džiaugsmas iš namų išklydus,
trupinėlis džiugesmo ir viltis maža,
kad sugrįš vėl dienos stirnomis nubėgę,
kad Tavąjį veidą puoš vėl šypsena!

Vėtra. Blaiko vėtra sidabrinį sniegą,
ji Tavon trobelėn tylinai pasibels...
Pasibels kaip svečias prieglobsčio neradęs
ir laukais plačiaisiais klaikiai nuskardens...

Kas, sakyk, išdraikė Tavo aukso plaukus —
ar tai buvo vėtra laukuose žiemos?
Siandien parašysiu Tau trumputį laišką
apie mūsų laimę tėviškės namuos.

VISUOMENĖ TEBEAUKOJA FRONTO VYRAMS

Paskutiniu metu per Visuomenės Reikalų Departamentą mūsų visuomenė vėl paaukojo šiltais daiktais lietuviams kariams ir transportininkams. Auksos gautos iš šių valsčių:

Veiverių vls. paaukojo 1 porą pirštinių, 2 p. kojinių; Žiežiškių vls. — 22 p.p., 10 p. k.; Panemunės vls. — 22 p. p.; Augustų gim. —14 p. p.; Daugų gim. — 17 p. p.; 3 p. p.; Grinkiškio vls. — 12 p.p.; Baršinnkai — 20 p. p., 1 p. k., 2 šalikus, 1 megztinį; Svenčionių m. — 1 p. p., 2 š.; Nemakščių vls. — 12 p. p., 1 p. k., 1 š.; Švenčionių gim. — 4 p. p., 1 p. k.; Biržų miesto Savitarpinė Pagalba — 3 p. p., 1 p. k.; Mažkalnių — 33 p. p.; 15 p.k. Biržų gim. — 8 p. p., 4 p. k.; Joniškėlio agrotechnikai (Biržų apsk.) — 42 p.p., 6 p. k., 5 š.; Pandėlys (gim.) — 17 p. p., 7 p. k., 6 š.; Rokiškio aps. — 13 p. p., 1 p. k.; Daugeliškiai — 13 p. p.; Užvenčiai — 3 p.p., 1 p. k.; Meškuičiai — 31 p.p., 4 p. k., 1 š.; Kovarskas — 12 p. p.; Dusetos — 2 p. p., 1 p. k., 1 š.; Semeliškės — 1 p. p., 1 p. k., 1 š., 1 rankšluostį; Sasnava — 2 p. p.; Lazdijai — 3 p. p., 1 p. k., Alovė — 9 p. p.

(Atkeita iš 1 pal.)

mums ir Europai betarpiškai grasė ir karškai. Jei norėtume tam prieštinti tik dvasiniais argumentais, tai Maskvos galūnai iš to ko nors pasidžiaugtų. Mes esame pasiryžę savo gyvenimą ginti visokiais būdais nežiūrėdami to, ar apie mus esantis pasaulis mato ar nemato šios kovos reikalingumo.

Taigi, totalinis karas yra valandos įsakymas (garsios ovacijos). Debar turi baigtis pilietiškas jausmingumas. Mes, vienas prieš kitą, esame povoju. Dėl to milžiniškos turi būti ir mūsų pastangos, kuriomis mes jam priešinamės. Ne tik mūsų pačių karšo, bet ir mums reikalaujamos svarbiausių Europos dalių gausus karo potencialas turi būti ne paskubomis ar paviršutiniškai naudojamas. Jis turi gilinti, plėsti, jis turi būteni taip greitai ir taip pagrindinai, kiek tai iš viso yra įmanoma organizuotai ir faktiškai. Kiaidingas dvejojimas čia būtų sėkmingas kliedis (garsios ovacijos), Likusioji Europos dalis čia turėtų prisidėti nors savo darbu.

Cia daržnes meina apie metodą, kuriuo bolševizmas lyginamas su žemė, bet apie tiškia, būtent, šio pavojaus pasiklinimą (vėl ištisą minutė ovacijos pertraukia Ministeris kalbą). Taigi, klausima, ne tame, ar mūsų naudojami metodai yra geri ar blogi, o tik: ar jie veda į pasiseki. ma. Siaurą ar taip, bet mes, kaip socialistinė tautos Vadovybė, esame viskam pasiruošę. Mes veikiame neatsižvelgdami į viena ar kito priešinžlas (garsios ovacijos): tuojau jau Tėvo vokiečių tautoje kiekvienas žino, kad šis karas, leigu mes jį pralaimėtume, mus visus sunaikintų. Tir dėl to tauta su savo vadovybe yra pasiryžusi griebtis radikaliausių savitarpinės pagalbos. Plačios mūsų dirbančiųjų masės, Vyriausybei nedaro priekaišto, kad ji per mažai atsižvelgė, bet, jei darytų, tai tik, kad per daug atsižvelgė. Klausk visuose kraštuose vokiečių tautą — visur gausi vienodą atsakymą: kas radikalu, tai šandien jau pakankamai radikalu, ir kas tokiu, tai irgi pakankamai totalu, norint iškovoti pergalę.

Todėl totalinė karo vedimas yra visos vokiečių tautos reikalas. Tautas ir mes visos, net ir sunkiausias naštas, ir yra pasiruošusi bet kokiai aukai, jeigu tuo tikslu pataranujama didžiajam pergalės tikslui. Bet, savaime aišku, su ta sąlyga, kad šios naštos būtų lygiai padalintos. (Didžiausias pritarimas).

Frontas, atsižvelgiant į šias visžmogiškas aukas, kurias jam kasdien tenka pakeisti, turi pagrindinę teisę, kad ir viena tėvynės neišsaugintų teisės laikytis nuodašlai nuo karo ir jo įgaresiojimu. Tačiau to reikalauja ne tik frontas, bet taip pat ir žymiai svaresnis Tėvynės reikalas. (audringos ovacijos).

Ministeris laida iškaičiavo jau paskelbtas priemones, kaip, pvz., naktinių lokių, liukesų ir restoranų, liuksusinių bei reprezentacinių kraštutinių uždarymas ir kt. Tai padaryta visos tautos totalinio karo vedimo prasmėje, ir tęsė: kas tarnauja tautai, išlaiko, grūdina bei didina jos kovos ar darbo jėgą, yra geral ir svarbu, karui. Ka, tam prieštaraujų, reikia panaikinti. Dėl to aš, lyg iš lygindamas tas priemones, įskaičiau tautos dvasinio bei sielos poilsio vietų neasmeniškti, bet padėdinti. Kai jie nekenkia mūsų karo pastangoms, bet jas dar skatina, tai joms attitinkamai turi padėti Valstybės ir Tautos vadovybė.

Tą pačią proga aš norėčiau tarti dar ir pora žodžių apie praktiškas žio totalinio karo priemones, kurių mes jau ėmėmės.

Problema, apie kurią eina reikalas, yra: karius atpalaidoti frontui, o darbininkų ir darbininkės ginklavimosi tikslui. Šiems abiems tikslams turi būti subordinuoti visi kiti reikalai.

Kas duoda greit, tas duoda dvigubai. Aš žinau, kad čia didelė mūsų tautos dalis turi pakelti didelės aukas. Aš suprantu šias aukas, o tautos Vadovybė stengiasi šias aukas kiek galima sumažinti. Dabartinės priemonės yra grynai reikalo priemonės karo tikslams bei karo reikalams. Jos neišeka struktūrinio ūkio pokytimo, o nori vien tik padėti kiek galima greičiau ir pagrindinai iškovoti pergalę. Nes čia yra kelias į laimėjimą.

Aš pareiškiu giliausią savo jaitikinimą, kad vokiečių tauta tragišku Stalingrado smūgiu buvo labai gilai apvaityta. Ji pažvelgė į kietą ir negailestingą karo veidą. Ji dabar žino žiaurią tikrovę ir yra pasiryžusi su Flureriu eiti per ugnį ir vandenį. (minia entuziastingai pasikelia ir nesibaigiančiu choru „Flureris įsakė, mes einame paskui Tave", „Heil mūsų Flureriui", keletą minučių truko do Ministeriui kalbėti).

Mūsų pusėje stovi šitikimi ir patikimi sąjungininkai. Italų tauta (šiuo ja) su mumis, vadovaujama didžiojo Dučės, neklysdama eis toliau per kelią kritin. Kytų Antieje nare ja. ponų tauta anglų-saksų karo jėgai duoda smūgį po smūgio. Trys didžiosios pasaulinės galybės karu su savo sąjungininkais koveja prieš plutokratų tiraniją ir bolševikų pavoju. Mūsų pergalės tikrumu pas mus nesabojama. Be to, priešas sekančią vasarą mus vėl pamatys senoje ofenzivos jėgoje! Vokiečių tauta yra pasiryžusi, parodydama visą savo energiją, sudaryti Flureriui reikalingas galimybes.

Jūs, mano klausytojai, šiuo momentu reprezentuojate tautą. Ir jums aš norėčiau uždėti dešimtį klausimų, į kuriuos jūs turite atsakyti su vokiečių tauta prieš visą pasaulį.

Aš klausiu jus: ar jūs tikite su Flureriu ir su mumis į galutinę totalinę vokiečių tautos pergalę?

Aš klausiu jus: Ar jūs esate pasiryžę sekti paskui Flureri koveje dėl pergalės per ugnį ir vandenį, prisimdami net ir sunkiausias asmeninę naštas?

Klausiu jus: ar esate pasiruošę su Flureriu kaip tėvynės gretos, sto. vėdamos už kovojančios kariuomenės laukinių pasiryžimu ir nebodamos tikimo mėginimų tęsti kovą, kol bus pasiekta pergalė?

Klausiu jus: ar esate jūs ir vokiečių tauta pasiryžusi, jei Flureris tai įsakytų, dešimt dvylika, ir jei reikalinga, keturiolika arba šešiolika valandų per dieną dirbti, viską atiduodant pergalei?

Klausiu jus: ar norite totalinio karo, Ar norite jo, jei reikalinga, tolesnio liūkesnio ir radikalesnio, negu jį šiandien iš viso galime įsivaizduoti?

Klausiu jus: ar jūsų pasitikėjimas Flureriu šiandien yra didesnis ir tvirtesnis, negu kada nors? (Nėra nė pakyla kaip viena, vyras. Mažos ovacijos igauna nebūto stiprumo. Daugiatūkstantinė choral skamba balėje: „Flureris įsakė, mes einame.

Ar jūsų pasiruošimas sekti jį visais jo keliais ir daryti viską, ką reikalinga karą privesti į pergalę, yra absoliutus ir neapriėtas?

Klausiu jus šią kartą: ar esate pasirengę nuo šio momento panaudoti visas savo jėgas suteikti Rytų frontui žmonių ir ginklų, kurių jūs reikalingas suduoti bolševizmui mirtina smūgį?

Klausiu jus septintą sykį: ar žvelgia priesaika pažadate frontui, kad tėvynė stipria monale stovi už jo ir duos jam visa, kas reikalinga iškovoti pergalę?

Klausiu jus, aštuntą kartą: ar norite, o ypač jūsų moterys, kad vyriausybė pasirūpintų tuo, kad ir vokiečių moterys visas savo jėgas skirtų karo vedimui ir visur, kur tik gali, žmonės, įsijungtų, kad vyrus atleistų frontui ir tuo padėtų savo vyrams fronte?

Klausiu jus devintą sykį: ar sutinkate su radikaliomis priemonėmis prieš nedidelę spekulantų grupę, kurie karo metu vaidina taiką ir tautos vargą panaudoja egoistiškiems tikslams? Ar jūs sutinkate, kad kas karo metu nuskalsta, netenka galvos?

Klausiu jus dešimtą kartą ir paskutinį: Ar norite, kad, kaip tai siūlo nacionalsocialistų partijos programa, kaip tik karo metu viešpataujo lygios teisės ir lygios pareigos, kad tėvynė sunkią karo naštą solidariai pasiimtų ant savo pečių, kad šioji našta būtų lygiai paskirstyta sukčiam ir žemam, vargšui ir turtingam?

Aš jus paklausiau, jūs man atsakėte. Jūs esate tautos dalelė, jūsų liūpomis tuo būdu savo laikysena užmanifestavo vokiečių tauta. Jūs sušukote mūsų priešams tai, ką jie turi žinoti, kad jie pasiduotų jokiems bandymams ir klaidinglems įsivaizdavimams.

Mes visi, mūsų tautos vaikai, su tauta sucementuoti šioje mūsų tautos istorijos lūkimo valandoje pasižadėkime Flureriui, kad mes norime tėvynę sucementuoti į viena valios bloką kuriuo akiai galėtų matyti Flureris ir jo kovojančiųjų kariai. Mes įsipareigojame savo gyvenime ir darbuose daryti viską, kas reikalinga.

Kai prasidėjo šis karas, mes, savo akis nukreipėme tik į tautą. Kas tarnauja jai ir jos gyvybinei kovai, tai yra gera, turi būti šialiekyta, to turi būti reikalaujama. Kas jai ir jos gyvybinei kovai kenkia, tai yra blogas ir turi būti pašalinta. Karšta žirdimi ir šaltu protu norime eiti nugalėti šio laisvamanio didžiųjų karo problemų. Tuo būdu einame kelio į galutinę pergalę. Ji yra pagrįsta tikėjimu Flureriu. Didžiosiomis tautinio gyvenimo krizėmis bei sukrėtimais pasireiškia ne tik tikrieji vyrai, bei taip pat tikrosios moterys. Kad neturime teisės kalbėti apie silpnąją lytį, todėl abi lytys, vienodai, pasiryžtama, kovai. Tauta yra viskam pasirengusi. Flureris įsakė, mes seksime ir todėl yra tos šūkis:

Tauta, dabar kelkis, prasideda audra!

Paskutinieji ministerio žodžiai pereina į nesibaigiančias ovacijas.

Mūsų GYVENIMAS

VILNIAUS ĮGULOS LIETUVIŲ KARIŲ AUKOS ŠAVITARPINĖI PAGALBAI

Nuoširdžiai užjaustami nuo reudonojo teroro ir nuo karo nukentėjusius bei šiaip vargstančius savo tautiečius, Vilniaus įgulos lietuvių Šaulsargos Batalionų kariai Vasario 16 dienos savo uždarbį paaukojo Savitarpinei Pagalbai. G. Batalionas paaukojo 1.370 Rm, 3. Batalionas — 819,70 Rm. Pinigai su atitinkamais raštais įteikti vietos SP Komitetui.

Šia kariai auka savo vargstantiems tautiečiams mūsų kariai pa-

APLANKĖ SUŽEISTUSIUS KAREIVIUS IR PARTIZANUS

Vasario 16 d. Vilniaus Universiteto studentų atstovai — vienuolės asmenų ansamblys — aplankė Antakalnio karo ligoninėje gulinčius sužeistuosius kovose dėl lietuvių tautų karius. Studentai, lankydami kiekvieną palatą, sužeistuosius apdovanojo papirosais ir saldainiais ir padėdamos po keleta lietuviškų dainų.

Tą pat dieną Šventės proga ir Kauno Universitete buvo aplankytos sužeistieji lietuviai kariai ir partizanai. Kaune sužeistųjų lankymą lietuviškose ligoninėse ir sanatorijose suorganizavo Visuomenės Reikalų Departamento Nuo Karo Nukentėjusiems Skyrius. Sužeistiesiems tiekta dovanų.

VYR. ŠAULIŲ VADOVAS APDOVANOTAS KARO NUOPELNŲ KRYŽIUMI

Vasario 15 d. Karo Nuopelnų Kryžiumi su kardais (Kriegsverdienstkreuz mit Schwerten) buvo apdovanotas Vyriausiojo Šaulių Vado vyriausiųjų policijos šefas ir ryšių karininkas Lietuvos Tvarkos Policijos vado Kazio Kryžiūnio Tėvas Mykolas Kryžiūnas. Sužeistiesiems tiekta dovanų.

VYR. ŠAULIŲ VADOVAS APDOVANOTAS KARO NUOPELNŲ KRYŽIUMI

Vasario 15 d. Karo Nuopelnų Kryžiumi su kardais (Kriegsverdienstkreuz mit Schwerten) buvo apdovanotas Vyriausiojo Šaulių Vado vyriausiųjų policijos šefas ir ryšių karininkas Lietuvos Tvarkos Policijos vado Kazio Kryžiūnio Tėvas Mykolas Kryžiūnas. Sužeistiesiems tiekta dovanų.

TENKA PAŽYMĖTI, KAD ŠIOS RŪŠIES ORDINAIS APDOVANOJAMI TIK TIE, KURIE TIESIOGINIAI ĮV YPATINGAI YRA NUSIPELNE FRONTUI.

LIETUVIŠKI UŽRASAI PAS BOLŠEVIKŲ BANDITĄ

Praėjusį rudenį praleidau Baltgudijoje. Viena dienė vežiau vokiečiai kareiviai iš Mažųjų Trostenės, Vaišnjant miško apie 18 val. mus užpuolė bolševikų banditai. Jie mus apšaudė iš toli.

Mes tuoj iššokėniėjom iš sunkvežimio ir sugulėme į griovį. Kai banditai prislinko visai arti mūsų, atidengėme į juos kulkosvaidžių ugnį. Tuoj pat kirto pasitraukti tą banditai, veliau du. Likusieji pabėgo.

Po kautynių apžiūrėjome nukautuosius. Pas vieną jų, vidutinio ūgio ir truputį pilką, kišėnėje radome užrašų knygutę su dviem fotografijomis. Knygutėje buvo lietuviškai parašyta „Petras Čepulis", kitame lape — „Zosė Visbargaitė", o trečiame „Marė Adomaitytė". Ant viešne fotografijos tap pat buvo lietuviškas užrašas. Daugiau lietuviškų nieko nebebuvo ir toliau viskas ruošiai prirašyta. Šią knygutę pasiėmė vokiečių karai, norėdami patirti, kas jo rusiškai prirašyta.

— Jis primenā arkliį, kuris išgelbėjo mano gyvybę...

Kai mudu grįžome atgal į policijos bloką, kareiviukas viešmo šiai ką papasakojo...

II.

Trumpa gruodžio mėnesio diena ėjo vakarop. Išbalęs saulės kamuolys dar su vargu laikėsi tolimo miško viršūnėse. Iš tolo ir vakarai, kad mažai palūš egles ir jis nudardės žemyn, o virš beriūlių laukų plačiai iškėlęs naktis savo juodą skraistę.

Tvyrė rogės, kurioje buvo paskrautas lauko paštas, tingiai slinko sniego dykuma. Nepaisant mūsų vežėjų trankių šūkesnių, kurioms vydėjo botagų smūgiai, kumpialiai tripsėno vėjo žingsneliais, iki ausų pasinerdami į purų sniegą ir rodydami aiškų norą visai sustoti, nes nuovargis radosi dideisnis už jų menkas jėgas.

Rogės, kuriomis važiavau, traukė sukčius, pusinės kojomis, pelėsio kuinas. Jis kas valandėlė sustodavo, jo įdubę žonai vilniijo, o ideigę galva, pasilinkęs amaliiu ant sniekiu, bejėgiai nusvirdavo žemyn, šnervės įsiraudavo baltan sniego apiklotan. Vežėjas, pasaugti bernutukas, baisiais triaukčiais keikmasis ir botkočio smūgiais priversdavo kuiną vėl judėti, tačiau buvo aišku, kad ir jis vargšas, nebeįstengė toliau D., nepaisant, kaip uoliai ve-žėjas besikeitų bei būbnytų botkočiu kuino šonus, nepriviažiuosiu.

Greičiausiai banditai bus apšėpėję mūsus nežinomą lietuvį ir pasigrobė jo užrašų knygutę ir fotografijas. Toliau vedami rusų kažka užrašai verčia taip manyti.

J. V—lis

NURODYKITE ADRESĄ

Pašto perlaida vasario 15 d. iš Dotnuvos Akademijos paštu išsiųsta „Kariui" 6 RM ir prašoma antrojį perlaidos pusę nurodytu adresu siuntinėti „Karį". Bet, deja, antrojį perlaidos atsiųsos prašęs jokio adreso nėra — net nei vardo, nei pavardės.

Prašome skubiai nurodyti savo adresą.

BERLYNO LIETUVIŲ SĄJUNGOS PRANEŠIMAS Nr. 9

Vokiečiuje gyvenantieji lietuviai darbininkai iki šiol kreipdavosi savo reikalais į Lietuvių Sąjungą ar į Vokiečių Darbo Frontą Berlyne, Deutsche Arbeitsfront, Amt Arbeitsinsatz, Berlin, C 2, Neue Grün Str. 8 — 10) dažnu atveju laiškus adresuoja pono M. Tolišiaus vardu. Šąjungos Berlyne nėra, tamyčiau, kad tokie laiškai yra grynai privataus pobūdžio, yra priversta pirmiau kreiptis į tokių laišku adresata, kas užtęsia tokiuose laiškuose reliamų klausimų sprendimą.

Pranešama Vokiečiuje dirbančių lietuvių darbininkų žinai, kad jų vardas M. Tolišius, savo laiku dirbęs Vokiečių Darbo Fronte Vokiečiuje dirbančių lietuvių darbininkų socialinės, kultūrinės ir religinės globos reikalams skip vyriausias Sąjungos tarpininkas, iš tų pareigų pasitraukė dar 1942 metų rugsėjo 15 d.

Lietuviai darbininkai prašomi savo laiškus adresuoti tiesiog Lietuvių Sąjungos ar Vokiečių Darbo Fronte Vokiečiuje dirbančių lietuvių darbininkų socialinės, kultūrinės ir religinės globos reikalams skip vyriausias Sąjungos tarpininkas, iš tų pareigų pasitraukė dar 1942 metų rugsėjo 15 d.

Lietuviai darbininkai prašomi savo laiškus adresuoti tiesiog Lietuvių Sąjungos ar Vokiečių Darbo Fronte vardu. Del viso ko čia įdedame ir tų dviejų įstaigų adresus: 1. Litauischer Verband e. V. in Berlin, Berlin — Charlottenburg, Kantstr. 141; 2. Deutsche Arbeitsfront, Amt Arbeitseinsatz, Litauische Verbindungsstelle, Berlin C 2 Neue Grün Str. 8 — 10.

Sąjungos Valdyba

NORĖ SUSIRAŠINĖTI

Su Rytuose esančiais karais (grandinio, puskarininkio net leitenanto laišnąjį) lietuvis net suaugęs nori mokyt. Antanas Zukauskas, Beižonių pr. m-la, Semeliškių paš., Traky aps. Pageidaušina su bendrakribaujančiais laiškrašiūnea — korespondentais.

Vargais negalais, jau vakaro sutemoms beklaidžiojant, pasiekėm kolchozą S., kur, susiėlėjęs staraseną, pasiraėsm pakelės kaimą ir nusiplusę kuiną. Seris atidžiai mus išklausė ir susirūpinęs tarė:

— Gaila man jūsų, vaikeliai, bet arklių neturim. Kaip Dievas teišgelgasis mate. Šiandien ryta visais išvažiavo I. D. ir dar negrįžo.

Jis nutilo ir apžvelgė susirūpinusius mūsų veidus, o paskui, byą atsimingęs, vėl prašneko:

— Yra dar, tiesa, vienas likęs, bet bijau jį ir duoti. Maža iš jo naudos. Narava toki turi, tik šįgim kokį pokštelėjimą, tuojau ir guda, palas... Kazokai jį pavasarį bėgdami palko, tur būt, kariuomenė jr iš...moko tos palkybės... Jėgu liepsite, pakinkysiu.

Žinoma, mes su džiaugsmu žiūrėjome, kai senis po valandėlės atvedė dar gana gražią ir stroidnį arkliukę ir pakinkė į mano roges, vietoje merdijančio kuino.

Kelias iš kolchozo S. į miestelį buvo daugiau pirkstais ir mes galėjome sparčiai judėti. Aš su naujuoju arkliuku lėkiau pirmas ir netinau, ar arklys lengvai traukė skilidinai pakrautas roges, ar jį gadino nuolatinai berniuko pliaukšėjimai botagu ir sodrūs keiksmai, kai tik valandėlė man ėmė vaizduotis ir tolo, kaip kitas dvejas roges, važiuojančias užpakalyje mūsų.

Laukuose tiriėžo vakaro sutemos, kai praėjo daugiau kaip pusantrų metų, kai pirmieji mūsų karių dalinės žengėsėjo į Rytus kovoti prieš raudonąjį siaubą, bet ikš šiol mūsų visuomenės ryšiai su tais kovos vyrais buvo gana silpnoki. Kariai Rytuose ne vieną kartą nusiskųsdavo, kad juos tauta užmirsusi. Suprantama, toli nuo Tėvynės, artimųjų ir brangųjų jau esmėmi ir gimtųjų laukų, aplink negirdint savo balbos, gyvenimas atrodo nykus ir ilgesys didėja. Kiekviena smulkesnė iš savo krašto žinia ir svarbų ir mielą dalyką. Ir laiškas, ir laikraštis bei knyga, kokia dovanėlė bei gyvas žodis iš Tėvynės karį įgalina lengviau pakęsti ilgesį, sveti- mo krašto padangę.

Nors ir gerokai pavėluotai, bet nakutinę mūsų kaimo kareivius ir spaudos, kad visuomenės ryšiais su

PRIEŠALKOHOLINĖ PARODA VILNIUJE

— Kaune su dideliu pasisekimu vykusi naminės degtinės žalai pavaizduoti paroda šiomis dienomis jau persikėlė į Vilnių. Iš Kauno su paroda atvyko į Vilniu Blaivinimo Sąjungos Vyriausios Valdybos sekretorius V. Sladžius. Parodai Vilniuje ruošti sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Vilniaus miesto viceburmistras Palevičius, nariai: P. Bielskienė, Dr. Ž. Budrevičius. Iškilmingas atidarymas įvyko vasario 21 d. Dailės Akademijos patalpose.

VISŲ ĮSTAIGŲ VADOVAMS IR DIRBANTIEMS

Vasario mėn. pradedame šių metų rinkliavas Savitarpinei Pagalbai. Šiemėsi yra sukurtos tam tikrą dienos uždarbį. Tad prašau visų įstaigų vadovus iš anksto sudaryti dirbančiųjų sąrašus ir išmokant atlyginimą surinkti iš kiekvieno auka Savitarpinei Pagalbai.

Lalsvų profesijų asmens tap pat prašomi atlikti savo pareigą Savitarpinei Pagalbai — paaukoti vienos dienos uždarbį.

Visos aukos įnešamos į vietinės ir miestelio komitetus, sąskaitas arba tiesiog komitetams, jų raštinėse.

Už aukas iš anksto taria viešiems ačiū.

Prof. Ig. KONČIUS
Savitarpinės Pagalbos Vyriausiojo Komiteto Pirmininkas

▪ PAIEŠKOMI DINGĘ KARIAI ▪

Eil. Kazys Paukštė, tarnaves I pėst. pulko ryšių kuopoję, boševimečiu — Pabradės poligone (pašto dėžutė 312). Kas žinotų ką nors apie jį, prašoma pranešti Undrei Paukštė, Prisėgindės km., Ignalina, Švenčionių aps.

Eil. Andrius Bedalis, bolševiku laikais tarnaves Pabradės poligone (pašto dėžutė 315). Kas žinotų jo likima, prašoma pranešti tėvui Petrui Bedaliui, Dipmonėikio km., Krinčino, Biržų aps.

Antanas Šilakas, tarnaves I pėst. pulko 4 kuopoje, Pabradės poligone. Kas žinotų jo likimą, prašoma pranešti Domicelei Šiaikienei, Mielonų km., Obelnė, Rokiškio aps.

San. vrš. Jonas Lipnickas, 297. Šp. iš Varėnos rajonąo (1941.VI.21 Kaune dirutas) Tulą. Žinantieji jo likimą malonėkite pranešti mokyt. Lipnickienei, Raguvėlė, Panevėžio aps.

GLAUDŽSNIŲ RYŠŲ SU FRONTO VYRAIS!

fronto rimčiau susirūpinta. Tiek pati visuomenė, tiek ir atitinkamos įstaigos imasi suaktyrinamo darbo. Stai neseniai eko spaudoje skaitytj, kad Visuomenės Reikalų Departamentui pavesta sutvarkyti karių transportinėmis bei jų šeimų padėtį. Numatoma organizuoti platus visuomenės komitetas karjams ir transportinikams remti, kuris turės kreipti jiems dėmesį, ir rūpinsis sustiprinti ryšį tarp tautos ir fronto karių dvasiniu ir materialiniu atžvilgiu. Kad šis tas jau pradedama daryti, irgi nieko ir spaudos. Kauno laikraščiuose pasirodė skelbimėliai, kad Lietuvių Karių Teatrui reikalingi etatiniai dainininkai-ės, vokalistai ir kompozitoriai. Pagėjūsa, kad daininkinai būtų ir tautinių šokių mėgėjai. Kandidatai prašomi Kauno Jaunimo Teatro patalpose. Vadinas, Karių Teatras būtų nuolatinis ir jis pasiektų ir fronte esančius karius. Visas šis sukčiai vienmos užsibrėžtas darbas yra kilnus ir gražus, jau senai mūsų karių laukiamas. Tenka tik palinkėti geros sėkmės ir rūpestingos rankos, kad visas darbas eitų iš tikro ir jautrios lietuviškos širdies.

Bet šiame ralinėjyje noriu kalbėti ne apie šiuo metu užsimėtytąjį darbus. Ji atlika, kiek karo sąlygos leidžia, asmėna, pasiėmę ta darbą nuotiriai. Mano mintis kuklesnė, bet taip pat gyva ir aktuali, ypač jaunimo tarpe.

Jau nuo seniau girdimi mūsų karių Rytuose nusiskundimai, kad jiems trūksta ne tik lietuviškosios literatūros, ir laiškų bei pirmosios gauna iš Tėvynės. Vokiečių karys šiuo atžvilgiu laimingesnis — jis dėsimt karių daugiau gauna laiškų, negu mūsiškis. Jaunas žmogus, ypač nepatyręs gyvenimo kraštę, laiškų ir daugiau laiškų ir jų pats nepatingi parašyti. Tai jam sutrumpina ir paįvaizdina jo gyvenimą frontuose bei svetimame krašte. Tai esu pats patyręs iš Nepriklausomybės karų metų, kada fronte gaulas laiškas, nors ir iš nuo kelio nutolęs bei nepažįstamo ir visai nematyto, sukeldavo dėlio diagausmo ir toji diena kažkaip kitokia, šviesesnė būdavo. Ir tuk tada bovojome savo Tėvynėlę, tarp savųjų. Siandien mūsų kariai, esančiam toli Rytuose tarp svetimųjų, laiškų reikėmė dar didesnė, jis dar labiau ilgisi šiltos šeimos ir Tėvynės. Taigi Tėvynės likusieji nepagailėkime laiškais aplankyti savųjų bunkerinose kovojančių bei ligoninėse gulinčių.

Tiesa, mūsų jaunimas tai suprasta ir norėtų laiškais savo karius aptankyti, viena kitą knygą bei laikraštį paįsiųsti, kokią kuklią dovanėlę padovanoti, bet, deja, neįžino adresą. Kai turi kokį vieną kitą adresą, tai nuoširdžiai padaro. Kai kurie tiesiog kreipiasi į „Kario" redakciją ir prašo lietuvių karių adresą. Kitos pusės, kiek suteikiama. Stai pavyzdys, kad mūsų jaunimas yra jautrus savo karių atžvilgiu. Š m. „Karios" Nr. 5 buvo įdėtas Prapuolusiųjų gulinčiųjų pėst. Mačiūčiauso laiškas. Netrukus per „Karį" redakcija atsilepė keletas jaunuolių, prašydami jo adreso ir žadėdami jam parašyti. Tuo tarpu protingomis akimis žiūrėjo į mane tarsi ragindamas juo pasitikėti ir nepasiduoti baimei. Užpuolikai ir žiūrius, tyr laisdamai nuno gyvybę, sviedė granatą. Granata ėmė snieganą per penkius, šešius žingsnius nuo arklio. Jį, tarsi lerzinta gyvatė, ištinkė siaubdama ir gyvybės dūmus. Nors tai truko trumputį akimirksnį, tačiau mano galvoje praškrieję visas mintių spiečius. Aš galvojau apie tą, kuris mane užpuolikai pakios su pirma salve, jei granatai sprogus pašoks suleisis arklys, tai jis mane sutryps ar ba, geriausiu atveju, aš liksiu tysoti plyname kelyje, lengviausiai prietinamas galvažudžių šviama. Reikėjo nedaryti rinkties — arba bėgti arba likti, pasitikint arklio globa. Pasirinkau paskutinį kelią — susigūdęs po arklio pilvu, atsidusęs, damas akio likimo valiai. Granatos sprogimas sudrebino orą ir nieko debesis nusilėdo ant mano galvos. Arklys pasiraitęs tysėjęs kojas ir dar daugiau parlėjė po savimi galva. Aš dabar ryškiai mačiau jo plačiai išpūstas kraujo vėnas, kad jame žmogiško protingumo ir ramybės akis. Tuo pačiu akimirksniu, kiek užpakaliau, pasigirdo šūviai, pastūkavimai, arklių prunkštimas. Krūtinę užtvino džiaugsmas. Tai šaudė skuba pagelbon drauga. Neviršverkšnoję, nesiginčijęs, prie biau šautvą ir ėmiau be atodairos šaudyti, tačiau plėšikai, bijodami apsupimo, spėjo dingti ugnies.

Nors jau praėjo daugiau kaip pusantra metų, kai pirmieji mūsų karių dalinės žengėsėjo į Rytus kovoti prieš raudonąjį siaubą, bet ikš šiol mūsų visuomenės ryšiai su tais kovos vyrais buvo gana silpnoki. Kariai Rytuose ne vieną kartą nusiskųsdavo, kad juos tauta užmirsusi. Suprantama, toli nuo Tėvynės, artimųjų ir brangųjų, jau esmėmi ir gimtųjų laukų, aplink negirdint savo balbos, gyvenimas atrodo nykus ir ilgesys didėja. Kiekviena smulkesnė iš savo krašto žinia ir svarbų ir mielą dalyką. Ir laiškas, ir laikraštis bei knyga, kokia dovanėlė bei gyvas žodis iš Tėvynės karį įgalina lengviau pakęsti ilgesį, sveti- mo krašto padangę.

Nors ir gerokai pavėluotai, bet nakutinę mūsų kaimo kareivius ir spaudos, kad visuomenės ryšiais su

ŠAUDĖ ŠAUTUVŲ ANT ARKLIO ŠONO

Kaune su didelių pasiekimų vykusi naminės degtinės žalai pavaizduoti paroda šiomis dienomis jau persikėlė į Vilnių. Iš Kauno su paroda atvyko į Vilniu Blaivinimo Sąjungos Vyriausios Valdybos sekretorius V. Sladžius. Parodai Vilniuje ruošti sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Vilniaus miesto viceburmistras Palevičius, nariai: P. Bielskienė, Dr. Ž. Budrevičius. Iškilmingas atidarymas įvyko vasario 21 d. Dailės Akademijos patalpose.

Ūbelius kūdikiui sukrovė ant arklio šono, kelius kartus iššoviau. Arklys ne nepajudėjo. Jis pakreipęs galvą, sigulėęs šautuvą ant arklio šono. kelius kartus iššoviau. Arklys ne nepajudėjo. Jis pakreipęs galvą,

ŠIRDIES ŠAUKSMAS

Kai atvykusiems draugams ėmiau pasakoti, kas atsitiko, paėsėbėjau, kad mano palikstas ant arklio šono ir pasiraitęs kojas ir pilvu ir ryšys nenutrūkęs ir nusiskundimai sumažėję.

V. Syvinis

Viršitą Antaną Tūbelį,

jo tėvelai mirus, nuoširdžiai užuojęs

Batalijono vadas, kapitoninkai ir puskarininkai

ŠAUDĖ ŠAUTUVŲ ANT ARKLIO ŠONO

Kai atvykusiems draugams ėmiau pasakoti, kas atsitiko, paėsėbėjau, kad mano palikstas ant arklio šono ir pasiraitęs kojas ir pilvu ir ryšys nenutrūkęs ir nusiskundimai sumažėję.

III.

Kada kareiviukas baigė savo pasakojima, senutė deinu braukė ašaras, tarsi ir kažkaip atsiprašinėdama susimąstęs žiūrėjo į apšalusį lango stiklą, o visa nakti knarkęs senis, linosydamas savo sukrypusia akimi, nusimetė kepurę.

— Tai salyk tu man — protingumas gyvulio. Va, ką padaro vyrai, jaunimas, kareiviai.

Aš galvojau apie arklį, žaisiąsį prie stotes tvoros.

Policininkas gi, nenorėdamas prodyti savo jausmus, telefonu iškėlė šaukė stoties budėtoją, kuris pranešė, kad 4-tame kelyje stovi traukinys, kuris nuvežė mus Vilnijon.

Skubotai padėkoję policininkui už šilumą ir gerą širdį, palydėsimėsi išbėgome į peronąą.

Nr. 9 (1117) Vilnius, 1943 m. vasario 21 d.

KULTŪRINĖS NAUJIENOS

— Vidaus Vadybos Visuomenės Reikalų Departamentas ėmėsi iniciatyvos steigti Kultūros Fondą.

— Vilniaus Pedagoginis Instituto studentai, šalia visos eilės jau įvykusių literatūrinių vakarų, kuriuose dalyvaudavo Vilniaus aukštosios mokyklos, Vasario 16 išvakarėse šauniosiame vakare susipažino su Vilniaus lietuvių kūryba. Pranešimą apie Vilniaus krašto lietuvių kūrybą padarė Vilniaus Universiteto studentė S. Narkūlinaitė, o Pedagoginio Instituto lektorius V. Mažnyso savo paskaitoje nurodė lietuvio kovą už lietuvišką žodį ir meninį kelią lietuvių literatūroje per 25 metus. Savosios kūrybos skaitė Vilniaus Universiteto studentai ir patysų vakaro rengėjai.

— Vilniaus Aukšt. Technikos Mokyklojo vėl atgaivinas sklandytojų judėjimas. Tuo tikslu specialiai suorganizuoti kursai, kuriems vadovauja ir sklandymo teoriją dėsto mokytojas Maleckas. Šie kursai veikia tik tos mokyklos mokiniams.

— Kauno Didžiojo Teatro Operetės Kolektyvo režisierium numatyta kviesti Teodotą Sipovičių. Šis šiuo metu dirba naujai steigiamame Šiaulių Muzikiniame Teatre.

— Neseniai atidarytame Vilniaus Amato Institute nuo kovo 1 d. prasideda veiklti dar vienas naujas skyrius — statybos. Baigusieji šį skyrių gaus įsaunenio amato teisinę vardą ir teise dėstyti amatų mokyklose.

— Praėjusiais metais „Ūkininko Patarėjo" atskaropje paskelbtoji Broniaus Daunoro Lietuvoje bolševikinio laikotarpio asiaminimai „Ceksto nagauoe" nesenai pasirodė atskira knyga. Knygą išleido pats autorius.

— Vilniuje sudaryta komisija literuviškajai dramai gioboti. Komisijos pirmininku išrinktas prof. V. Mykolaitis-Putinas, sekretoriumi — rež. J. Grybauskas.

— Žinomoji Kazio Binkio piesė „Atžalynas" šiemet iš karto atnujinama trijuose teatruose: Vilniuje — Miesto Teatre, Kaune—Jaunimo Teatre ir Šiaulių Miesto Teatre. Vilniuje veikalą atnaujino E. Kačinskas, Kaune — K. Juraišinas, Šiauliuose — rež. I. Tvirbutas.

— Jau šėšo 18 spaudos 5 ir 6 „Bibliografijos Žinių" numeriai, kuriuose yra suregistruota leidiniai iš žymesni spaudoje pasirodę straipsniai nuo praėjusiųjų metų liepos — spalio mėnesių. Prie šių „Bibliografijos Žinių" numerių pridėtas ir pasiūtinis „Lietuviškų slapyvardžių žodyno" I dalies lankas, kur prof. V. Biržiška baigė registruoti lietuvių spaudos darbuotojų pseudonimus ir slapyvardžius iki 1914 metu.

— Vasario 15 d. solistė Vincė Jonuškaitė Kauno Jaunimo Teatre surusėė lietuviškų dainų koncertą. Tai jau antras šį sezoną Jonuškaitės koncertas, šalia visos eilės jos dainų vakarų provincijoje, praėjusių dėlių pasiseikimu.

— Vasario 21 d. Kaune, Igulos bažnyčioje, Zigmas Aleksandravičius surusėė vargonų rečitalį. Programoje buvo išpildyti Bacho, Rosseno, Franck, Dupré ir kt. kompozitorių kūrinėlai.

Nr. 9 (1117) Vilnius, 1943 m. vasario 21 d.

PRENUMERATA: metams — 6 RM; pusei metų — 3 RM; 3 mėn. — 1,50 RM.

Išskiriama mėnesinė metų kainyčia, prištatant kalendorinės tvarkos, pav. I — III mėn. IV — VI ir t. t.

UŽSIENIO ŽINIOS

ROMA. Mondaro radijo žinionis iš Istambulo, Sovietų Sąjunga, Anglams sutikus, nutarė pasiųsti diplomatinius atstovus į visas Artimųjų Rytų arabų šalis. Šie bolševikų atstovai vadinsis pasiuntiniais ir vyrs ten savo agitacinę ir stebėjimo veiklą.

ROMA. Stefanio agentūros žinomis iš Tamžero, pasaulinio žydų kongreso ir amerikiečių žydų kongreso atstovai lankėsi pas generolą Eisenhoweri, šikeldami pre.ensijas, kad Prancūzų Šiaurės Afrikoje žydams nesą duodama pakankamai vietų administracijoje. Žydai, kurių padėtis, atšaukus savo laiku Vichy vyriausybės paskelbtuosius aprbojimus, yra pagerėjusi, dabar reikalauja didesnės įtakos, nego ankščiau turėtoji. Generolas Eisenhoweris sutikęs į tuos reikalavimus atsižvelgti ir žydams suteikęs atitinkamų patikimimų.

MADRIDAS. Žiniomis iš Valsingtono, Jungtinių Valstybių admiraliteto paskelbė, kad per mūšius prie Salomono salų buvo nuskandinta 30 JAV laivu, ju tarpe du lėktuvnešiai, šeptynl kreiseriai, 14 naikintuvų, penki transportliaivai, vienas vilktuvas ir vienas prekinis laivas.

ANKARA. Damaske tuoj bus pradėtas leisti tris kart per savaitę lšeinas komunistinis laikraštis. Naujas laikraštis informacinę medžiagą ims iškiai iš Tasso agentūros ir bus arabų kraštų komunistų partijos organas.

VICHY. Pirmadieni Prancūzijos ministerių taryba nutarė nuo pagal 1942 m. rugsėjo 4 d. įstatymą įvesti visuotine darbo prievolę. Ministerių taryba priėmė įstatymą, kuriuo darbo prievolė išplečiama visėms prancūzams, gimusiems 1920—22 m. Darbo prievolė truks dvejis metus.

ROMA. Italijoje karo pratimu pašaukti 1923 m. gimusieji vyrai.

ROMA. Šeštadienį į Romą atskrido New Yorko arkivyskupas Spellmanas. Italijos vyriausybė davė arkivyskupui leidima vykti į Vatikano miestą. Kaip pareiškiama iš Vatikano sluoksnių, apie arkivyskupo kelionės į Romą tikslus nieko tiksliau nežinoma. Arkivyskupas keliauja savo paties iniciatyva. Jis pareiškė pagelsdavimą, kad jį priimtų Popiežius.

BUKAREŠTAS. Iš savo pareigų pasitraukė Rumunijos ūkio ministeris prof. Fintzescus. Reorganizuoti ūkio ministeriją pavesta ginklavimo ir karo produkcijos ministeriui generolui Dobre.

ERZERUMAS, II. 24. Kaip antradieni vakare pranešta Kaire, oro vėcmaršas Broadhurst paskirtas anglų - amerikiečių oro pajėgų vadu vakarų dykumoje.

MADRIDAS. Argentina vėl kenčia nuo naujos kaitrų bangos. Rio de la Plata vasarviečėse Raudcnasis Kryžius suteikė pagalbą 150 sauliės smūgio palietų asmenų.

STOCKHOLMAS. Indijos britų vyriausybė pranešė: „Jei Gandhi tuštuojau nenutraukis badavimo, tai galimas dalykas, kad išgelbėti jo gyvybė bus jau per vėlu".

AMSTDAMAS. Londono radijas iš Indijos pranešė, kad lordas Linlithgowas paskelbė oficialią vyriausybės deklaraciją, kuriuje pažymėta, kad per paskutines dešimt dienų vyriausybė savo nuostatumo nepakeitė. Gandhi jau prieš tai buves įspėtas, kad bado streiką jis pradedas savo atsakomybe.

ROMA, II. 23. Italų aviacijos Rytų fronte vyriausias vadas brigados generolas Enrico Pezzi negrįžo iš vieno skridimo į priešo sritį.

Generolas Pezzi, lėgus metus bestūrbuodamas italų aviacijoje, turėjo didelio patyrimo. Jis dalyvavo kare Abisinijoje ir Ispanijoje, o Italijai įstojant į dabartinį konfliktą, jis buvo vieno bombonešių junginio vadu Viduržemio jūros srityje. Paskitas 1 brigados generolo laipsnį, jį perėmė vyriausią vadovavimą Italų aviacijai Rytų fronte ir sukūrė Rytuose organizacją, kurios rėmuose italų lėktuvai, nenuilstamai dalyvaudami ceskovose bei kulkosvaidžio ugnimi puolė ir sunaikino šimtus priešo lėktuvų.

ROMA. II.20. 1925 metais gimusieji vyrai pašaukti karo tarnybon.

ANKARA, II. 24. Besiartinančių rinkimų į Turkijos parlamentą progą valstybės prezidentas Ismet Inonu kaip respublikonų liaudies partijos vadas išleido atsišaukimą, kuriame sakoma, kad Turkija esanti pasiryžusi ir toliau laikis nuošalai nuo karo, Turkija neturinti jokių teritorinių reikalavimų ar pageidavimų, kurie turėtų būti išspręsti kare. Todėl ji bet kokiomis aplinkybėmis ir toliau laikysis savo ligšiolinės laikysenos. Iš kariaujančių valstybių, be abejo, daugelį prievarta įveltos į karą. Jeigu panasės reikalavimai būtų pastatyti Turkijai, tai ji ginsiųj prieš juos ligi kraštutinumo. Norint būti tokiu atveju apsišarvavusiems, armija vis labiau tinkluojama. Sunkūs laikai esą numatėti. — tąip baigiamas atsišaukimas, — tačiau gal dar sunkesni stovi prieš akis.

CARUSO PAMINĖJIMAS

ON. KAUNAS. Vasario 25 dieną sueję 70 metų nuo to laiko, kada Neapolyje gimė garsus italų tenoras Enrico Caruso. Kauno radiofonas ta proga praėjusį ketvirtadienį, 21.10 valandą, pakėlė Herbert Scheffzeno parengimą, pavadintą „Nemirštamasis balsas". Vertimu pasirūpino J. Palionas. Caruso balsas buvo perduodamas iš plokštelių.

Reicho Ministerijos Užimtoms Rytų Sritims 1943 m. vasario 18 d.

Potvarkis

DĖL PRIVATINĖS NUOSAVYBĖS LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS SRITYSE

ATSTATYMO GENERALINĖSE IR ESTIJOS SRITYSE

Generalinėse Lietuvos, Latvijos ir Estijos srityse šiuo sudaromos sąlygos pasialinti sovietų sudarytoms ūkinėms prievartos priemonėms.

Privatinė nuosavybė atstatoma tikintis, kad savininkai atliksės iš nuosavybės plaukiančias pareigas, ypatingai vokiečių karo ūkio atžvilgiu.

Remdamasis Fiurerio dekretu § 8 iš 1941 liepos 17 d. dėl administracijos naujai užimtose Rytų srityse ir taip pat potvarkiu iš 1942 gegužės 28 d. (RGBIRMOst S. 21) dėl ypatingų ūkio turtų 2 pastraipa § 2, sustatares su ligaliotinių keturių metų planui, nustatau:

§ 1.

Generalinėse Lietuvos, Latvijos ir Estijos srityse vėl bendrai leidžiama privati nuosavybė. Nekilnojamo turto įstaigos vėl imasi darbo, atidarydamos turto ir ipoteko knygas.

§ 2.

Vietiniams gyventojams, kuriems sovietų vyriausybė prievarta buvo atėmusi nuosavybę, pagal pareiškimą grąžinama apstatytų ir neapstatytų žemės plotų ir įmonių nuosavybė.

Nuosavybė grąžinama administraciniu keliu. Ji įsigaliojo išdavus nuosavybės dokumentą.

§ 3.

Praėytojams, kurie politiškai ir ūkiškai gerai pasirodė, turi būti duodama eigos pirmenybė.

§ 4.

Nuosavybę negrąžinama, kiek ir kaip ilgai tai prieštaraująu viešiems ypatingai karo ūkio interesams. Dėl tų pačių priežasčių nuosavybės perdavimas gali būti surištas su apdėmamuoju mokesčiu.

§ 5.

Jei buves savininkas numires, tai nuosavybė atiduodama jo įpėdiniams.

§ 6.

Teisės į daiktus žemės sklype turiniečiam teisę arba jo įpėdiniams atgrįa kartu su nuosavybės perdavimu.

§ 7.

Dėl nacionalizuotos nuosavybės, kuri priklauso juridiniems privačios arba viešos teisės asmenims, vokiečių repatrijantams, kitiems vokiečių piliečiams ar atsikėvėjiems, išleidžiami specialūs nuostatai.

§ 8.

Reicho Komisaras Rytų Kraštui leidžia teisėmis iš administracinių nuostatus, kurie reikalingi šio potvarkio vykdymui.

Šis potvarkis įsigaliojo nuo paskelbimo dienos.

Berlin, 1943 vasario 18 d.

Reicho Ministeris Užimtoms Rytų Sritims
pas. **ROSENBERG**

Estų nepriklausomybės šventė

ON. TALINAS. Ryšium su vasario 24 dieną sueinančiomis 25 metų sukaktuvėmis nuo tos dienos, kuriu estų tauta nusikratė bolševizmo, sekmadienį Taline įvyko didelės demonstracijos, kurių metu kalbėjo iš Estijos pirmasis krašto direktorius Dr. Mäe. Estija, pareiškė tarp kitko Dr. Mäe, bolševizmą atmetė ir su juo kovą vedė per 25 metus. Tą kovą kraštas dabar turįs pradėti iš naujo. Kalbėdamas pažmėjęs senai atrastus dokumentus, iš kurių matyti, kaip pasielgti bolševizmas rengėsi su estų tauta. Tik vokiečių karuomenė išgelbėjo Estiją. Mūsų vienintėlis išgelbėtojas, ligšiai kaip ir visų Europos tautų išgelbėtojas, yra vokiečių tauta". Sakė, kad estų tauta priešui norinti įtvydyti, kad ji nenori vėl būti pavergta. Ryšium su žinomais Jungtinės Valstybių ir Anglijos patarimais Suomijai ir buv. Baltijos valstybėms susitarti su Sovietų Sąjunga ir ryšium su sovietų pareiškimu, kad jie nieko daugiau nebeįsteigsią ir buv. Baltijos valstybes, Dr. Mäe pareiškė: „Jei tie amerikiečiai ir anglai bent trio metams prieš mane vo kailio patirtų bolševizmą, tai: jie ir mus šauktųsi į pagalbą prieš bolševizmą. Estų tauta nenori būti pavergta, ji kovos iki paskutinio kraujo lašo".

Po Dr. Mäe kalbėjo generalinis komisaras Lilzmannas. Estų tauta, pareiškė jis, dėl jos pasėitės įjungti į antibolševikinį frontą nelauko sunku. Jos nusistatymas šio pavyzdyo atžvilgiu prieš 25 metus dar vėl pasirodė teisingas. Tačiau būtų padaryta viekas, ko reikia bolševikiniam pavoiui pašalinti visėms laikams.

SPORTAS

— Prie Kūno Kultūros Rūmų sudaryta Sporto Taryba, kaip patariamasis organas įvairiems principinio pobūdžio klausimams spręsti ir palaikyti nuolatinį ryšį su kraštė esančiomis sporto organizacijomis. Taryba sudaro Kauno penkių didžiųjų sporto klubų pirmininkai ir keturi Kūno Kultūros Rūmų direktoriaus parinkti vietos visuomenės veikėjai.

Dabartiniu metu patvirtinta tokios sudėties taryba: Dr. Valteris Didžys — Ruriuotojų Salungos pirmininkas, inž. Algirdas Nasvytis — šachmatų komisijos pirm., Gunnar Treinys — ilgametis sporto veikėjas, Kostas Plašinskas — buves K.K. direktoriaus nuo vadotas, Jonas Vendzelis — LGSF centro valdybos pir-kas, Vytautas Stanaičiūnas — Perkūno sn. kl. vadas, Česlovas Butkys—LFLS centro v.-bos pirm. inž. Stasys Butkevičius — LTK pirmininkas ir Jaroslavas Citavičius — Kovo sp. kl. p-kas.

Pradedamos šachmatų pirmenybės Kaune iv Vilniuje. Mat^ ne galėtoiui iš šaškinti vasario 28 d. Vilniui pradedamos šachmatų pirmenybės. Iš seresnėjų žaidėjų buvo sudaryta rinktinė, kuri prieš Kauną ir šie, kaip atstovai dalyvaus ir Lietuvos šachmatų pirmenybėse Kaune tokios varžybos vykdomos pilnu tempu.

Kauno sunkiosios atletikos dalyviai šiuo metu intensyviai dirbanes šios savaitės gale pradedamos A ir B klasės sunkiosios atletikos kilnojimo pirmenybės. Šiuo metu Kauno boksininkus treniruoja buves Austrijos žaidžio svorio bokso meisteris Illichmannas, kuris dabar gyvena Kaune.

— Šiomis dienomis Kaune baigtos I-jo rato krepšinio pirmenybių rungtynės. Kūbiu padėtis nagrinėjamas žaistas rungtynes atrodo šiaip: Vyru L kl. lentelė: 1. Perkūnas 13 tšk 326:169 krepšių santykis. 2. LGSF 13 tšk. 301:197 krepšių santykis. 3. KTK 13 tšk., 210:153 krepšių santykis. 4. Tauras 11 tšk. 157:205 krepšių santykis. 5. ASF 13 tšk. 147:192 krepšių santykis. 6. Kovas 9 tšk. 167—253 krepšių santykis. 7. KJK 5 tšk. 177:274 krepšių santykis. 8 LFLS 7 tšk. 138—267 krepšių santykis.

— Vasario 26 ir 27 d. pradedamos Vilniaus m. krepšinio pirmenybės. Iki šio laiko yra įsiregistravę visi sporto klubai, kultivuoja šią sporto šaką. Pirmenybėse dalyvaus ir moterų komandos. Čia savo atstoves prisiunė Sauliai, LFLS ir Vilniaus Universiteto Sp. klubai. Pirmenybės bus vykdomos Technikumo patalpose.

— Vasario 18 d. vietos LGSF turėjo draugiškos pobūdžio varžybos su krepšinio žaibo turnyro vicemeisteriu Technikumu. Turnyre LGSF, pralaimėjęs tik vienu taško skirtumu, ryšėsi atitaisyti savo klaidą. Tai jiems ir pavyko. Rungtynes pėnytai laimėjo LGSF-o komanda 43:37 (20:10). Pati rungtynių eiga buvo labai gyva ir judri. LGSF-o iniciatyva buvo visą laiką ir šeimininkams jokiu būdu nesiseko pasiekti sėkmės. Tuo metu priešininkas ėjo kartą savo tarpe neturėjo jokių spragų. Iškirtinas iš komandos tarpo LGSF-o žaidėjas Grybauskas, kuris pelnė net 18 taškus.

— Dabartiniu laiku, sniegui pranykus, visas sportinis gyvenimas susitelkė į patalpas. Klubai smarkiai ruošiasi būsimoms krepšinio pirmenybėms; čiamos sporto mėgėjai pradėjo mankštas.

— Panevėžy įsteigtas Sarūno sp. klubas, kuris bus jungėjas dar neįtrauktų į sportinį darbą jaunų pajėgų. Dabar Panevėžio sporto rajonve vykstą A ir B klasių 1943 m. krepšinio pirmenybės. A kl. ginmazijos ekipa smarkiai sudorojo „Atleto" komandą 33:10 (16:6). Tis žaytis jaunė mokinial neliėkėtai laimėjo ir prieš favoritą — Perkūno k-dą 38:22 (20:11). LGSF-as sukūlė ir gim-jos ekipą 48:25 (15:11).

B kl. varžybose LGSF laimėjo prieš gimnaziją 21:18 (15:10). Perkūnas prieš „Atletą" 21:15 (12:9) ir LGSF prieš Perkūną 28:11 (10:3).

— Kovo mėn. Kaune bus pradedamos nugalėtojo vardui įgyti stalo tenisio pirmenybės. Kauno sportininkų tarpe ši sporto šaka yra populiari ir visada sulaukiąs daug dėmesio, todėl išvengimui ilgo rungtynių pravedimo — užsiūtėsimo varžybos bus vykdomos vieno minuso sistema.

TARKA SAVIESIEMS TARAFRONTUI

MOKYKLOSE NEŠAUDYKIME SAVO VAIKU

NĖ VIENAS ARKLYS, NĖ VIENAS VEŽIMAS TE NEATSIRASKO ŠIAI TALKAI